

בקרת ביצוע ההשקיה במטעי תפוח

ע. נאור, מ. פרס, י. גל

רקע

בהרבה מטעים ידועה התופעה שביצוע ההשקיה אינו תואם את התכנון. אי התאמה זו נובעת בחלקה מקבלת החלטות על שינוי בתכנית (למשל, עקב שינוי משמעותי במזג האוויר), אך בחלקה גם משליטה מוגבלת בביצועי מערכת ההשקיה הכללית של המטע הנובעת בעיקר מתקלות השקיה. בתכנית המחקר השנה המטרה היא ללוות התנהלות של משק מודל, תוך שימוש באמצעי בקרה חיצוניים, על מנת לעמוד על נקודות תורפה בהתנהלות המערכת, תוך חשיבה והצעת פתרונות לשינוי. לימוד כזה יאפשר לימוד בעיות מערכתיות בניהול ההשקיה במטע הנשיר, ומכאן יוכל להציע דרכים לשיפור המערכות הכלליות והפרטניות. בנוסף תבנה מערכת הצגת נתונים ב-EXCEL שתהווה בסיס בעתיד למערכת תומכת החלטות.

שיטות וחומרים

הבחינה נעשתה במטע אורטל. נאספו נתוני החלקות (זן, כנה, גיל מטע, שטח החלקה). כמו כן אחת לעשרה ימים הועברו קריאות מדי המים היומיות. כמו כן הועברו נתוני מעקב גידול הפרי בחלקות השונות. בוצעה פגישה עם המשקה אחת לשבועיים להצגת ביצועי ההשקיה בחלקות השונות ולקבלת החלטות.

תוצאות ודיון

בכל חלקה חושב קצב גידול הפרי השבועי וכמו כן חושב קצב גידול רצוי להגעה לגודל פרי מסחרי. בנוסף חושב גודל הפרי הצפוי בקטיף וסומנה בצבע חריגה כלפי מטה וחריגה כלפי מעלה (טבלה). התוצאות מוצגות בטבלת ציר וניתן לקבל חתכים על פי מספר קריטריונים (לדוגמה זן). תצוגה נוספת היא תצוגה גרפית של מנת המים המתוכננת ומנת המים בפועל (איור). על גרף זה מופיע גם גידול הפרי העונתי כולל אקסטרפולציה למועד הקטיף וקריאות תא הלחץ. איור זה נובע מנתונים של טבלת ציר וניתן לקבוע בקלות איזו חלקה תוצג. תפעול המערכת אפשר למשקה לקבל תמונה טובה על ביצועי ההשקיה כאשר כל הנתונים הרלוונטים (השקיה, גידול פרי ותא לחץ) מופיעים במסך אחד. המערכת שנבנתה מאפשר קבלת החלטות טובה בנושאי השקיה אך תפעולה דורש מיומנות ב-EXCEL. יש מקום לפתח דגם ידידותי למשתמש.

זן	ב	זהוב	קצב		נפח	צפי	קצב	קצב
			קצב			קוטר	גדול	גדול
ממוצע של נפח	Date		גדול			ביום	בתקופה	מעכשיו
שם החלקה	23/08	19/08	ממוצע	חותך	בקטף	הקטף	האחרונה	לקטף
82	136.2	130.4	10.7	-59,816	147.9	70.3	10.2	8.1
87	122.4	115.2	9.2	-51,755	131.3	67.4	12.6	18.8
88	149.3	141.9	11.6	-64,859	162.2	72.6	13.1	-2.1
90/91	134.0	127.5	10.1	-56,695	145.0	69.8	11.4	9.8
92	157.5	150.5	12.4	-69,749	171.9	74.1	12.2	-8.4
93	162.7	153.4	12.9	-72,224	175.6	74.7	16.2	-12.5
97 (106)		121.9	9.7	-54,637	135.5	68.1	-213.3	114.0
97 (9)		134.9	10.8	-60,485	149.3	70.5	-236.1	114.0
99 (11-15)		127.4	9.7	-54,379	139.0	68.8	-223.0	114.0
99/2000 (106)	146.2	136.7	11.3	-63,214	155.7	71.6	16.5	0.3
זן	ית	סמית						
ממוצע של נפח	Date							
שם החלקה	30/08	21/08						
82	126.9	119.3	8.6	-48,242	167.2	68.9	5.9	13.6
87	128.3	121.0	8.9	-49,772	169.1	69.1	5.7	13.3
88	128.4	118.7	8.9	-50,092	172.4	69.6	7.6	13.3
90/91	138.0	127.9	9.2	-51,564	181.0	70.8	7.8	11.2
92	151.7	138.3	10.1	-56,696	193.1	72.4	10.4	8.2
93	150.5	140.9	10.4	-58,209	197.6	72.9	7.5	8.5
97 (106)	125.2	117.9	8.4	-47,192	164.5	68.5	5.7	14.0
99/2000 (104)	170.6	155.1	11.8	-65,969	223.2	76.1	12.0	4.1
זן	רק	סטרק						
ממוצע של נפח	Date							
שם החלקה	29/08	26/08						
82	170.4		12.1	-67,630	167.5	71.6	397.5	12.7
87	133.5	132.9	9.5	-53,249	131.9	66.1	1.3	-5.7
88	173.5	169.5	12.5	-70,119	174.3	72.6	9.5	14.3
90/91	179.7	175.7	12.9	-72,314	185.5	74.1	9.5	17.4
93	157.8		11.1	-61,948	153.8	69.6	368.3	6.5
95	160.5	155.1	11.2	-62,794	155.2	69.8	12.7	7.8
97 (9)	147.7		10.6	-59,340	148.9	68.9	344.6	1.4
99 (11-15)	165.9		11.9	-66,783	161.6	70.8	387.1	10.5
99/2000 (106)	176.3	170.4	13.1	-73,570	183.5	73.8	13.7	15.7
99/2000 (9)	185.0	179.7	13.9	-78,138	196.1	75.5	12.5	20.0

